

**Стандартна таблица на разходите за единица продукт по
процедура BG05M2OP001-3.020
„Ограмотяване на възрастни - 2“ и методология, обосноваваща
изведените размери на разходите**

Настоящата методология обхваща следните допустими преки дейности по процедура „Ограмотяване на възрастни – 2“:

1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация:

1.1. идентифициране на лица от целевите групи чрез проучвания (вкл. на терен, обработка на налични данни по места, вкл. от НСИ), комуникация и координация с отговорни институции (като Агенцията за социално подпомагане, Дирекции „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта, общини, Регионални управления на образованието (РУО), Държавната агенция за бежанците и др.), и др.;

1.2. мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене за придобиване на образователна степен/етап на основно образование, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, лектории „добри практики“ и др.;

1.3. мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за продължаване на образованието в по-горна образователна степен – първи етап на гимназиално образование – 8-10 клас и втори етап на гимназиално образование – 11-12 клас, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, лектории „добри практики“ и др.

1.4. популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез информационни материали, дипляни, информационни събития и др.

2. Курсове за ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование за лица, навършили 16 години¹:

2.1. организиране и провеждане на курсове за ограмотяване²;

2.2. организиране и провеждане на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование³;

2.3. оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове⁴.

В рамките на дейност 2 с цел оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове, следва да се проведат и съответните изпити за курсовете за ограмотяване на възрастни и курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап⁵.

3. Валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен от основно образование⁶.

4. Подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда – информиране за представяне на подходящи професии като групови/индивидуални дейности за запознаване с професии; диагностика за определяне и консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво; посредничество и проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда⁷ и др.

---

¹ Съгласно чл. 169, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и Глава пета, раздел IV от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

² Съгласно § 1, т. 13 от Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование "Курс за ограмотяване" е обучение за придобиване на компетентности за началния етап на основното образование, достатъчни за продължаване на образованието в следващ етап. Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 1 началният етап е от I до IV клас включително.

³ Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 2 от ЗПУО прогимназиалният етап е от V до VII клас включително.

⁴ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

⁵ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Глава пета, раздел IV на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. За оценяване на резултатите се използва разработен инструментариум, утвърден по проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ на МОН по ОПНОИР 2014 – 2020 г.

⁶ Съгласно Глава осма от ЗПУО и Глава пета, Раздел III на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

⁷ По смисъла на чл. 180 от ЗПУО и чл. 19 от Наредбата за приобщаващото образование с оглед подпомагане на самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Изчисленията на опростените разходи се извършат в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. чрез прилагане на **коректен, справедлив и проверим метод на изчисление**.

За база на изчисленията се използват **статистически данни или друга обективна информация**, обобщаваща изпълнението на два сходни проекта за минал период:

- Проект BG051PO001-4.3.01-0001 „Нов шанс за успех“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“. Проектът е стартирал през март 2011 г. и е приключил октомври 2015 г.
- Проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“. Проектът стартира на 21.09.2016 г. и приключи на 31.01.2020 г.

Въз основа на натрупаната обективна информация ще се определят единични разходи за един участник, който успешно е приключил някоя от основните дейности, посочени по-горе, и постигането на съответния конкретен резултат е удостоверено с документ/доказателство, издаден от компетентен орган съгласно приложимото законодателство.

Правилата, прилагани при изпълнението на двата горепосочени проекта, са еднакви и се определят от Инstrukция, издадена от Министъра на образованието и науката. При изчисленията ще бъдат взети предвид последните налични данни за извършените и верифицирани разходи при изпълнението на проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“, финансиран от ОПНОИР съгласно обобщената таблица на верифицираните разходи, приложена към контролния лист за проверка на финансовия отчет към окончателния пакет отчетни документи № 12, подаден в ИСУН на 23.04.2020 г. и верифициран през ноември 2020 г.

Разходите за възнаграждения по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ са извършени основно през 2017 и 2018 г. и отразяват средните нива на заплащане за предоставените услуги през съответните години. Тъй като единичните разходи, изчислени въз основа на верифицираните средни разходи за единица продукт по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, ще се прилагат за периода 2021-2023 г., то изчисленияте средни разходи следва да бъдат адаптирани като се отчетат промените в разходите за труд. Това адаптиране е допустимо съгласно т. 5.5 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017).

Възнагражденията в сектор „Образование“ в България са **нараснали с 15,9 % за 2019 г.** съгласно последния индекс на разходите за труд, публикуван от Евростат⁸. Тази тенденция за изпреварващо увеличаване на възнагражденията в сектор „Образование“ продължава и през 2020 и 2021 г., което прави наложително индексиранието на изчислените средни разходи, в които разходите за труд са основен компонент.

При изчисляването на единичните разходи по процедура BG05M2OP001-3.020 „Ограмотяване на възрастни – 2“ ще се извърши **индексирание с 15,9 % на разходите за възнаграждения**, които са реално извършени и верифицирани по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“.

За опростяване на планирането и изпълнението на бюджета, намаляване на техническите грешки и улеснение на бенефициентите изчислените средни разходи ще бъдат **закръглени към най-близкото цяло число, завършващо на 5 или 0**, съгласно общото аритметично правило. Евентуалното закръгление към по-висока стойност не нарушава коректността на определения единичен разход, тъй като се прилага индексирание на възнагражденията само за 2019 г., без да се отчита значителното увеличение на разходите за труд през 2020 г.

1. Изчисляване на единичните разходи за едно лице от целевата група, идентифицирано и мотивирано по Дейност 1 и включено в курсове по Дейност 2 или във валидиране по Дейност 3

Дейност 1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация предвижда идентифициране и мотивиране на лица от целевата група за включване в курсове по ограмотяване и в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап по реда на Глава осма от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и Глава пета на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадена от Министъра на образованието и науката. В рамките на дейността са допустими 4 поддейности, които обичайно се изпълняват пряко от бенефициентите/партньорите. Само част от изпълнението на Дейност 1 (поддейност 1.4) – изработване на информационни

⁸ https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lc_lci_r2_a&lang=en

Labour cost index by NACE Rev. 2 activity - nominal value, annual data, [lc_lci_r2_a]

NACE Rev. 2 (activity = M. Professional, scientific and technical activities); (activity = P. Education)

материали, дипляни, транспорт и логистика за информационни събития, може да бъде възложена по реда на действащото законодателство в областта на обществените поръчки. За цялата Дейност 1 ще бъде изчислен разход за единица продукт, който е обвързан с постигането на определен краен резултат – идентифицирано и мотивирано лице, включено в Дейност 2 и/или Дейност 3.

За определяне на единичния разход ще се използва опита от приключилия проект „Нов шанс за успех“ по процедура BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“ с конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката. Обхватът на поддейности 1.1-1.4 по настоящата процедура е съпоставим изцяло с две от дейностите на приключилия проект:

Дейност 1 по процедура BG05M2OP001-3.020 „Ограмотяване на възрастни – 2“	Дейности по процедура BG05M2OP001-3.004 и проект „Нов шанс за успех“
1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация:	1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаване на грамотността. 2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение.
1.1. идентифициране на лица от целевите групи чрез проучвания (вкл. на терен, обработка на налични данни по места, вкл. от НСИ), комуникация и координация с отговорни институции (като Агенцията за социално подпомагане, Дирекции „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта, общини, Регионални управления на образованието (РУО), Държавната агенция за бежанците и др.), и др.;	2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение: <i>Провеждане на информационни срещи и семинари с МТСП, АЗ, РУО и ДАБ, провеждане на информационно-мотивационни срещи с неграмотни и слабограмотни безработни лица, търсещи или получили закрила, назначаване на 28 медиатори и 56 организатори на курсове</i>
1.2. мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, валидиране на резултати от неформалното обучение и неформалното учене за придобиване на образователна степен/етап на основно образование, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, лектории „добри практики“ и др.;	1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаване на грамотността. 2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение.
1.3. мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за продължаване на образованието в по-горна образователна степен – първи етап на гимназиално образование – 8-10 клас и втори етап	1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаване на грамотността.

на гимназиално образование – 11-12 клас, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, лектории „добри практики“ и др.	2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение.
1.4. популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез информационни материали, дипляни, информационни събития и др.	1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаване на грамотността. 2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение.

Въз основа на реално извършените и верифицирани разходи (съгласно окончателния пакет отчетни документи № 12, подаден в ИСУН на 23.04.2020 г., верифициран през ноември 2020 г.), както и на заложените нормативни изисквания, ще се определи **единичен разход за поддейности 1.1-1.4**, т.е. цялата Дейност 1 ще се планира и отчита чрез стандартна таблица на разходите за единица продукт, която ще се основава на изпълнението при наличие на краен резултат.

За краен резултат по Дейност 1 (поддейности 1.1-1.4) се определя едно идентифицирано и мотивирано лице, което е включено в курсове по Дейност 2 или в процедура за валидиране по Дейност 3. В тази връзка поддейности 1.1-1.4 от Дейност 1 следва да имат за краен резултат брой включени лица от целевата група в курсове по дейност 2 или във валидиране по дейност 3.

Реално извършените и верифицирани преки разходи по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, които са обвързани с изпълнението на дейности, които са идентични или сходни с поддейности 1.1-1.4, са следните:

- ✓ Бюджетен ред 1.1. **Възнаграждения за организатори** на обученията
- ✓ Бюджетен ред 1.2. **Възнаграждения за медиатори** на мотивационни срещи
- ✓ Бюджетен ред 3. Разходи за **командировки**
- ✓ Бюджетен ред 18. Разходи за **провеждане на мероприятия** за лицата от целевата група

Функциите на организаторите на обученията по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ са сходни със задълженията на медиаторите (това обяснява и ниският размер на реално извършените разходи за възнаграждения на медиаторите – усвоени са едва 25 % от планираните разходи за 155 060 лв.). Освен при изпълнението на *Дейност 2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да*

участват в обучение, организаторите участват и при изпълнението на Дейност 5. *Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап*, при което работят, както с целевата група – за нейното мотивиране и задържане в обучение, така и подпомагат училищата при организирането на обученията и поддържането на необходимата документация. За да се отчетат по-коректно разходите по проект BG05M2OP001-3.004, които са били пряко обвързани с дейности, сходни или идентични с Дейност 1 от процедура BG05M2OP001-3.020, при изчисленията ще се вземе предвид **една втора** от реално извършените и верифицирани разходи за **възнаграждения на организаторите**. Другата половина от верифицираните разходи, ще бъде взета предвид при изчисляването на единичните разходи за провеждане на курсове по Дейност 2 от процедура BG05M2OP001-3.020.

Горепосочените разходи по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ се припокриват с типичните разходи за идентифициране и мотивиране на лица от целевата група по **поддейности 1.1-1.4** на новата процедура, които са следните:

- ✓ възнаграждения и командировъчни, когато е приложимо, за образователни координатори и експерти (поддейности 1.1-1.3);
- ✓ възнаграждения и командировъчни, когато е приложимо, за образователни медиатори (авторитети в общността) – поддейности 1.1-1.3;
- ✓ разходи за организиране и провеждане на мероприятия – срещи, семинари, персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, лектории „добри практики“, информационни материали, информационни събития и др. (поддейности 1.1-1.4).

Съгласно окончателния пакет отчетни документи № 12 по проект „Нов шанс за успех“ са постигнати следните конкретни резултати (извлечени от файла *1_Приложение 1_final.xlsx*, приложен към контролния лист за проверка на Техническия отчет):

- ✓ Лица от целевата група, които са идентифицирани и участват в проекта – 7 066
- ✓ Брой участници в курсове по ограмотяване – 5 913
- ✓ Брой участници, успешно завършили курсове за ограмотяване – 4 015
- ✓ Брой участници, които не са завършили курсовете за ограмотяване – 1 898
- ✓ Брой участници (участия) в курсове за придобиване на компетентности – 4 810
- ✓ Брой участници, успешно завършили курсове за компетентности – 3 863
- ✓ Брой участници, които не са завършили курсовете за компетентности – 947

Тези конкретни резултати са обвързани с изпълнението на следните конкретни дейности:

- ✓ Идентифициране на лицата от целевата група – извършва се от медиаторите в сътрудничество с различни институции и обикновено продължава поне 1 месец
- ✓ Мотивиране и поддържане на интереса на идентифицираните лица за участие в курсове за ограмотяване – продължава 5 месеца при участие до края на курса; продължава поне 1 месец при отпадане от обучението след първия месец
- ✓ Мотивиране и поддържане на интереса на идентифицираните лица за участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование – продължава 3 месеца при участие до края на курса; продължава поне 1 месец при отпадане от обучението след първия месец
- ✓ Мотивиране на идентифицираните лица за успешно явяване на изискваните 4 изпита след приключване на участието им в курсове за ограмотяване – подготовката и провеждането на изпитите (вкл. повторното явяване на изпит при неуспешен първи опит) продължава поне 1 месец
- ✓ Мотивиране на идентифицираните лица за успешно явяване на изискваните изпити (8 – за 5 или 6 клас; 10 – за 7 клас) след приключване на участието им в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование – подготовката и провеждането на изпитите (вкл. повторното явяване на изпит при неуспешен първи опит) продължава поне 1 месец

Средната продължителност на всяка от горепосочените конкретни дейности, измерена в условни месеци, ще бъде използвана като мярка за изчисляването на единичните разходи за Дейност 1.

Общият брой на условните месеци работа с едно лице от целевата група се получава по следната формула:

$$\text{УМ} = \text{ИЛ} + \text{Уко-отп} + \text{Укк-отп} + 5 \times \text{Уко} + 3 \text{ Укк} + \text{Уко-изпит} + \text{Укк-изпит}$$

Където,

УМ – брой условни месеци работа с едно лице от целевата група

ИЛ – брой идентифицирани лица от целевата група, които са включени в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

Уко-отп – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали в курс за ограмотяване повече от 1 месец, но са отпаднали преди приключване на курса

Укк-отп – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование повече от 1 месец, но са отпаднали преди приключване на курса

Уко – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали успешно в курс за ограмотяване с продължителност 5 месеца

Укк – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали успешно в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование с продължителност 3 месеца

Уко-изпит – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали в курс за ограмотяване и са взели успешно всички изпити

Укк-изпит – брой мотивирани лица от целевата група, които са участвали в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование и са взели успешно всички изпити

Разходите за преки дейности по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, които са идентични или сходни с необходимите разходи за поддейности 1.1-1.4 по новата процедура, се разделят на изчисления брой на условните месеци работа с едно лице от целевата група и се получава среден разход за 1 условен месец работа. Този среден разход отразява необходимите средства за идентифициране на едно лице или за успешното му мотивиране за участие в необходимите изпити след приключване на съответния курс. Съответно средният разход за успешно участие в курс ще се получи като средният разход за 1 условен месец се умножи по 5 – за курсовете за ограмотяване, или по 3 – за курсовете за придобиване на компетентности. При включване на лицата в обучения, участие от поне 1 месец и отпадане преди края на курса необходимите средства за мотивиране е оправдано да се приравняват на разхода за 1 условен месец. При участие по-малко от месец не е оправдано да се отчитат средства за мотивиране, т.е. вземат се предвид само необходимите средства за идентифициране на лицето.

Изчислява се **делът на възнагражденията** в общата сума на разходите за преки дейности по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, които са идентични или сходни с необходимите разходи за поддейности 1.1-1.4 по новата процедура:

Възнаграждения / Обща сума = **65 %** (със закръгление)

Следователно е оправдано да се извърши индексирание със стойността за 2019 г. на индекса на разходите за труд на Евростат – **15,9 %**, **върху 65 % от изчисления среден разход** за един условен месец работа с лице от целевата група.

$$EP_{ум} = CP_{изчислен} + CP_{изчислен} \times 65\% \times LCI_{edu} = 10 \text{ лв. (със закръгление)}$$

Където,

$EP_{ум}$ – разход за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група

$CP_{изчислен}$ – среден разход за един условен месец работа с едно лице от целевата група, съгласно данните от окончателното искане за плащане на проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“

LCI_{edu} – индекс на разходите за труд в сектор „Образование“ за 2019 г.

Изчисленията са описани в приложената *Таблица 1*.

Проект BG05M2OP001 3.04 - финален отчет	Таблица 1
Идентифициране и мотивиране на лица от целевата група	Верифицирана сума
Бюджетен ред 1.1. Възнаграждения за организатори на обученията - половината от верифицираните разходи	234 205,24
Бюджетен ред 1.2. Възнаграждения за медиатори на мотивационни срещи	37 933,88
Бюджетен ред 3. Разходи за командировки	3 029,18
Бюджетен ред 18. Разходи за провеждане на мероприятия за лицата от целевата група	146 445,29
Общо разходи	421 613,59
Общо възнаграждения	272 139,12
Дял на възнагражденията – 65 %	64,55%
Брой идентифицирани лица от целевата група	7 066
Брой участници, успешно завършили курсове за ограмотяване	4 015
Брой участници, които не са завършили курсовете за ограмотяване	1 898
Брой участници, успешно завършили курсове за компетентности	3 863
Брой участници, които не са завършили курсовете за компетентности	947
Брой участници в курсове, които са взели успешно всички изпити	7 878
Брой условни месеци работа с едно лице от целевата група	49 453
Среден разход за 1 условен месец работа с едно лице	8,53
Индекс на разходите за труд в област "Образование" - 2019 към 2018 г.	15,90%
Индексиран среден разход за 1 условен месец работа с едно лице	9,41
Единичен разход за идентифициране на 1 участник	10,00
Единичен разход за мотивиране на 1 участник в Дейност 2, който е отпаднал след първия месец на участие	10,00
Единичен разход за 1 участник в курс по ограмотяване - 5 месеца	50,00

Единичен разход за 1 участник в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап - 3 месеца	30,00
Единичен разход за 1 участник в курс по ограмотяване с успешно взети изпити и издадено удостоверение	60,00
Единичен разход за 1 участник в курс за придобиване на компетентности с успешно взети изпити и издадено удостоверение	40,00
Единичен разход за 1 участник в Дейност 3 и издадено удостоверение	10,00

Логиката на интервенцията на процедурата е изцяло насочено към постигане на резултати и изисква идентифициране и мотивиране за включване в курсове за обучение или във валидиране, но и успешното им завършване. Това предполага мотивиране в рамките на продължителността на проекта, включително по време на провеждане на курсовете за задържане и успешно полагане на изпитите за придобиване на етап/клас/степен на основно образование.

За участници в проекта, които са идентифицирани и мотивирани да се включат във валидиране по Дейност 3 (без да участват в Дейност 2) и са положили необходимите изпити, е оправдано да се приложи единичен разход за идентифициране и единичен разход за мотивиране за успешно участие в изпити.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 10 лв. за всяко идентифицирано лице от целевата група, което е започнало участието си в курс по Дейност 2 или в процедура за валидиране по Дейност 3.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 10 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало в курс по проекта по Дейност 2, но е отпаднало след първия месец.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 50 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване по Дейност 2, присъствало е в най-малко 80 % от всички учебни часове, но след приключване на курса не се е явило на изпит или оценката му от някой изпит е слаб (2). Лицето следва да има удостоверение (служебна бележка), издадено от училището, с което се доказва участието му в курс по чл. 129, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 60 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване по Дейност 2 и има удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 4 от ЗПУО. Двете съставни части на единичния разход – единичен разход за участие в курс за ограмотяване и единичен разход

за успешно полагане на необходимите изпити, може да бъдат поискани за възстановяване от УО самостоятелно след приключването на съответния етап.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 30 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2, присъствало е в най-малко 80 % от всички учебни часове, но след приключване на курса не се е явило на изпит или оценката му от някой изпит е слаб (2). Лицето следва да има удостоверение (служебна бележка), издадено от училището, с което се доказва участието му в курс по чл. 129, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 40 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2 и има удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 3 или т. 5 от ЗПУО. Двете съставни части на единичния разход – единичен разход за участие в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап и единичен разход за успешно полагане на необходимите изпити, може да бъдат поискани за възстановяване от УО самостоятелно след приключването на съответния етап.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 10 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е участвало във валидиране по Дейност 3 и има удостоверение по чл. 168, ал. 1 от ЗПУО.

2. Изчисляване на единичните разходи за едно лице от целевата група за провеждане на курсове за ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование – Дейност 2

Курсовете по Дейност 2 се провеждат в съответствие с Раздел IV на глава V от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците и биват 2 вида:

1. Курс за ограмотяване – за придобиване на компетентности от началния етап на основната степен на образование
2. Курс за придобиване на компетентности за определен клас от прогимназиалния етап на основната степен на образование

Продължителността и начинът на провеждане на курсовете се определя съгласно адаптираните учебни планове, утвърдени от министъра на образованието и науката. По проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ курсовете са провеждани, както следва:

Курс за оgramотияване – продължителност 5 месеца или 600 учебни часа, което се равнява на 300 астрономически часа. Към тях се добавят и 50 астрономически часа за административна работа и самоподготовка. Учебните часове се провеждат в блок от два последователни учебни часа, всеки от които по 30 минути и с обща продължителност на блока 60 минути, с почивка от 15 минути между блоковете. Курсовете се организират в групи от 10 до 15 лица от целевата група. Изплащат се възнаграждения на обучителите, които са учители от началния етап на основното образование.

Курс за придобиване на компетентности (5-7 клас) – продължителност за един клас 3 месеца или 360 учебни часа, които се равняват на 180 астрономически часа. Към тях се добавят и 50 астрономически часа за административна работа и самоподготовка. Учебните часове се провеждат в блок от два последователни учебни часа, всеки от които по 30 минути и с обща продължителност на блока 60 минути, с почивка от 15 минути между блоковете. Курсовете се организират в групи от 10 до 15 лица от целевата група. Изплащат се възнаграждения на обучителите, които са учители от прогимназиалния етап на основното образование.

При проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ пряко обвързани с провеждането както на курсове за оgramотияване, така и курсове за придобиване на компетентности са следните категории разходи:

Проект BG05M2OP001 3.04 - финален отчет		Таблица 2
Бюджетни редове, относими към двата вида курсове	Верифицирана сума	
Бюджетен ред 4. Разходи за закупуване на материали и консумативи (извадена е сумата от 45 360 лв. за изпити)	87 312,57	
Бюджетен ред 8.2. Отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни	207 994,96	
Бюджетен ред 8.3. Разпространение на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни	17 997,88	
Бюджетен ред 12. Разходи за транспорт на обучаемите	216 578,80	
Общо	529 884,21	
Брой участници в курсове по оgramотияване	5 913	
Дял на участниците в курсове по оgramотияване спрямо общия брой участници	55%	
Брой участници (участия) в курсове за придобиване на компетентности	4 810	
Дял на участията в курсове за придобиване на компетентности спрямо общия брой участници	45%	

Общият брой на верифицираните участия в двата вида курсове е 10 723. Броят на участниците в курсове по ограмотяване е 5 913 (т.е. 55 % от общия брой), а броят на участията в курсове за придобиване на компетентности е 4 810 (т.е. 45 % от общия брой). **Посочените проценти ще бъдат приложени към размера на реално извършените разходи** по горепосочените бюджетни редове и получените суми ще участват при изчисляване на средния разход. Посочените проценти ще бъдат приложени и към **половината** от реално извършените и верифицирани разходи за **възнаграждения на организаторите**, които се отнасят към Дейност 5 от проект BG05M2OP001-3.004.

2.1. Изчисляване на единичния разход за едно лице от целевата група за провеждане на курсове за ограмотяване по Дейност 2

При изчисляването на средния разход за един участник в курсове по ограмотяване освен разходите, описани в Таблица 2, ще се вземе предвид и пълният размер на реално извършените разходи по следните бюджетни редове:

- ✓ Бюджетен ред 1.3. Възнаграждения на начални учители
- ✓ Бюджетен ред 9.1. Отпечатване на удостоверения за завършени курсове за ограмотяване на възрастни

Проект BG05M2OP001 3.04 - финален отчет	Таблица 3
Курсове за ограмотяване	Верифицирана сума
Бюджетен ред 1.3. Възнаграждения на начални учители	3 560 721,68
Бюджетен ред 1.1. Възнаграждения за организатори на обученията - 55 % от половината верифицирани разходи	128 812,88
Бюджетен ред 9.1. Отпечатване на удостоверения за завършени курсове за ограмотяване на възрастни	963,30
Разходи, относими към курсове за ограмотяване - 55 % от Таблица 2	291 436,32
Общо разходи	3 981 934,17
Брой участници в курсове за ограмотяване	5 913
Среден разход - курсове за ограмотяване	673,42
Дял на възнагражденията - 93 %	92,66%
Индекс на разходите за труд в област "Образование" - 2019 г. към 2018 г.	15,90%
Индексиран разход за един участник	773,00
Единичен разход за един участник	775,00

От горната таблица се вижда, че общата сума на реално извършените и верифицирани разходи по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, които са пряко обвързани с провеждането на курсове за ограмотяване, е 3 981 934,17 лв. Като се

вземе предвид, че общият брой на участниците в курсове по ограмотяване е 5 913, се получава средният разход за един участник:

$$\text{СРко} = 3\,981\,934,17 \text{ разходи общо} / 5\,913 \text{ участници} = 673,42 \text{ лв.}$$

За да се извърши индексирание на възнагражденията, е необходимо първо да се изчисли делът на възнагражденията в изчисления среден разход.

Изчислява се делът на възнагражденията в общата сума на разходите:

$$\text{Възнаграждения общо} / \text{Обща сума} = 93 \%$$

Следователно е оправдано да се извърши индексирание със стойността за 2019 г. на индекса на разходите за труд на Евростат – **15,9 %**, **върху 93 % от изчисления среден разход** за едно лице.

$$\text{ЕРко} = \text{СРко} + \text{СРко} \times 93 \% \times 15,9 \% = 775 \text{ лв. (сътс закръгление)}$$

Където,

ЕРко – единичен разход за един участник в курсове за ограмотяване

СРко – среден разход за един участник в курсове за ограмотяване съгласно данните от окончателното искане за плащане на проект BG05M2OP001-3.004

Курсовете за ограмотяване в общия случай продължават сравнително дълго – 5 месеца (100 учебни дни по 6 учебни часа на ден), и за да се осигури равномерно финансиране на училищата за провеждане на обученията е оправдано да се допусне възстановяване на половината от изчисления единичен разход при достигането на определена междинна цел в съответствие с Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 „*възстановяването ще бъде на основата на 50 % за първото доказателство за присъствие и 50 % за второто и последно доказателство за присъствие*“.

Общият брой на учебните часове е 600 и единичният разход в пълен размер е дължим при 80 % присъствия, т.е. при участие в поне 480 учебни часа. Следователно половината от единичния разход може да се възстанови при участие на обучаемото лице в поне 240 учебни часа при провеждане на курс за ограмотяване по Дейност 2.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 775 лв. за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в поне 80 % от учебните часове**, което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **удостоверение** по чл. 168, ал. 1, т. 4 от ЗПУО, издадени от училището, което е провело обучението.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО половината от стойността на единичния разход (т.е. 387,50 лв.) за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в поне 240 учебни часа**, което се удостоверява със **служебна бележка за участие**, издадена от училището, което провежда обучението. Ако лицето не завърши успешно курса за

ограмотяване по Дейност 2, възстановената стойност от 387,50 лв. се приспада от първото искане за плащане, подадено след отпадането на лицето от обучението.

В случай, че голям брой лица от целевата група отпаднат от обучението без да достигнат 80 % присъствия в учебния процес, УО може да възстанови изчисления единичен разход от 775 лв. за всеки 480 присъствия в учебни часове, които се получават от сумирането на присъствията на различни отпаднали лица от целевата група, ако това обстоятелство може да се докаже от училището по безусловен и еднозначен начин. Приложимостта на този подход се преценява от УО за всеки конкретен проект в зависимост от спецификите на конкретната целева група и при отчитане на мерките, предприети от училището за недопускане на масово отпадане от обученията.

2.2. Изчисляване на единичния разход за едно лице от целевата група за провеждане на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2

При изчисляването на средния разход за един участник в курсове за придобиване на компетентности освен 45 % от разходите, описани в Таблица 2 и половината от възнагражденията на организаторите на обученията, ще се вземе предвид и пълният размер на реално извършените разходи по следните бюджетни редове:

- ✓ Бюджетен ред 1.4. Възнаграждения на прогимназиални учители
- ✓ Бюджетен ред 2.2. Стипендии за обучаеми в курсовете за прогимназиален етап

Проект BG05M2OP001 3.04 - финален отчет	<i>Таблица 4</i>
Курсове за придобиване на компетентности	Верифицирана сума
Бюджетен ред 1.4. Възнаграждения на прогимназиални учители	1 944 822,49
Бюджетен ред 1.1. Възнаграждения за организатори на обученията - 45 % от половината верифицирани разходи	105 392,36
Разходи, относими към курсове за придобиване на компетентности - 45 % от Таблица 2	238 447,89
Общо разходи	2 288 662,74
Брой участници в курсове за компетентности (брой участия в курсове, не брой хора)	4 810
Среден разход - курсове по компетентности	475,81
Дял на възнагражденията - 90 %	89,58%
Индекс на разходите за труд в област "Образование" - 2019 г. към 2018 г.	15,90%
Индексиран разход за един участник	543,90
Единичен разход за един участник	545,00

Изчисленията са описани в приложената Таблица 4, от която се вижда, че общата сума на реално извършените разходи по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“, които са пряко обвързани с провеждането на курсове за придобиване на компетентности, е 2 288 662,74 лв. Като се вземе предвид, че общият брой на участниците в курсове за придобиване на компетентности е 4 810, се получава средният разход за един участник:

$$\text{СРкк} = 2\,288\,662,74 \text{ разходи общо} / 4\,810 \text{ участници} = 475,81 \text{ лв.}$$

Изчислява се дялът на възнагражденията в общата сума на разходите:

$$\text{Възнаграждения общо} / \text{Обща сума} = 90 \% \text{ (със закръгление)}$$

Следователно е оправдано да се извърши индексирание със стойността за 2019 г. на индекса на разходите за труд на Евростат – 15,9 %, върху 90 % от изчисления среден разход за едно лице.

$$\text{ЕРкк} = \text{СРкк} + \text{СРкк} \times 90 \% \times 15,9 \% = 545 \text{ лв. (със закръгление)}$$

Където,

ЕРкк – единичен разход за един участник в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

СРкк – среден разход за един участник в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование съгласно данните от окончателното искане за плащане на проект BG05M2OP001-3.004

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 545 лв. за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2 на процедурата и има присъствия в поне 80 % от учебните часове, което се удостоверява със служебна бележка за участие или удостоверение за валидиране на компетентности по чл. 168, ал. 1, т. 3 или т. 5, издадени от училището, което е провело обучението.

Общият брой на учебните часове в курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование е 360 и единичният разход в пълен размер е дължим при 80 % присъствия, т.е. при участие в поне 288 учебни часа. Следователно в случай, че голям брой лица от целевата група отпаднат от обучението без да достигнат 80% присъствия в учебния процес, УО може да възстанови изчисления единичен разход от 545 лв. за всеки 288 присъствия в учебни часове, които се получават от сумирането на присъствията на различни отпаднали лица от целевата група, ако това обстоятелство може да се докаже от училището по безусловен и еднозначен начин. Приложимостта на този подход се преценява от УО за всеки конкретен проект в зависимост от спецификите на

конкретната целева група и при отчитане на мерките, предприети от училището за недопускане на масово отпадане от обученията.

За всеки приключил курс по Дейност 2 следва да се организират **изпити за сертифициране на постигнатите резултати**, за които се прилага единичният разход за провеждането на един изпит, който е изчислен в т. 3 по-долу.

2.3. Изчисляване на единичните разходи за стипендии за едно лице от целевата група, което е участвало в курсове по Дейност 2 или валидиране по Дейност 3

Освен изчислените по-горе единични разходи, които са пряко обвързани с организирането и провеждането на курсове по Дейност 2, по проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ на обучаемите лица от целевата група са изплащани и два вида стипендии – стипендия за участие и стипендия за успех.

Стипендията за участие е в размер 4 лв. на ден и покрива текущите разходи на лицето за участие в обучението. Стипендията за участие в курс по Дейност 2 може да се разглежда като добавка към нетните трудови възнаграждения, тъй като и двете суми представляват чист доход за обучаемия/работника. Затова е оправдано стипендията да бъде актуализирана с индекса на разходите за труд на Евростат – 15,9 % върху 4 лв.

Стипендия-участие-ден = $4 + 4 \times 15,9 \% = 5$ лв. (със закръгление)

По своя характер стипендията за ден участие в Дейност 2 е сходна и с дневните пари, които се заплащат на командированите лица. В общия случай ангажиментът на обучаемото лице е около 4-5 астрономически часа на ден (поне 3,5 астрономически часа учебен процес и допълнително време за придвижване до училището), т.е. обхваща половината от нормативно установеното работно време. Като се вземе предвид, че съгласно Наредбата за командировките в страната минималната стойност на дневните пари е 10 лв./ден, то следва, че **минималната сума за издръжка, която може да получат обучаемите лица е 5 лв. на ден.**

Тъй като двата вида курсове имат различна продължителност (5 месеца – за курсовете за ограмотяване и 3 месеца – за курсовете за придобиване на компетентности) и за да се осигури равномерно финансиране на училищата, ще бъде изчислен месечен размер на стипендията за участие. Това е обосновано и от начина, по който се изплащат стипендиите за участие – на месечна база при наличие на необходимите средства.

В общия случай всеки месец се провеждат обучения в 20 дни по 6 учебни часа на ден, т.е. пълният размер на месечната стипендия за участие е 100 лв. (при участие във всички проведени учебни часове за 20 учебни дни).

Тъй като е допустимо присъствията на отделно лице да бъдат поне 80 % от общия брой на проведените учебни часове, то е допустимо да се изплащат стипендии за участие и при присъствия в 16, 17, 18 или 19 учебни дни, съответно 96, 102, 108 или 114 учебни часа, за съответния месец.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО месечна стипендия за участие в размер на 100 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в 120 учебни часа**, проведени през съответния месец (или 30 последователни дни), което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **издадено удостоверение за валидиране на компетентности** съгласно чл. 134, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадени от училището, извършило обучението.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО месечна стипендия за участие в размер на 95 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в 114 учебни часа**, проведени през съответния месец (или 30 последователни дни), което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **издадено удостоверение за валидиране на компетентности** съгласно чл. 134, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадени от училището, извършило обучението.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО месечна стипендия за участие в размер на 90 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в 108 учебни часа**, проведени през съответния месец (или 30 последователни дни), което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **издадено удостоверение за валидиране на компетентности** съгласно чл. 134, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадени от училището, извършило обучението.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО месечна стипендия за участие в размер на 85 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 на процедурата и

има присъствия в **102 учебни часа**, проведени през съответния месец (или 30 последователни дни), което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **издадено удостоверение за валидиране на компетентности** съгласно чл. 134, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадени от училището, извършило обучението.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО месечна стипендия за участие в размер на 80 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 на процедурата и има **присъствия в 96 учебни часа**, проведени през съответния месец (или 30 последователни дни), което се удостоверява със **служебна бележка за участие** или **издадено удостоверение за валидиране на компетентности** съгласно чл. 134, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадени от училището, извършило обучението.

За едно лице от целевата група може да бъдат възстановени **най-много 5 месечни стипендии** за участие в курс за ограмотяване.

За едно лице от целевата група може да бъдат възстановени **най-много 3 месечни стипендии** за участие в един курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование.

Стипендията за успех е в размер на 55 лв. и се дава на лицата, които успешно са положили всички необходими изпити. Стипендията за успех е мотивираща добавка към доходите на участника за явяване, подготовка и успешно полагане на изпитите и затова може да се разглежда като добавка към нетните трудови възнаграждения (или социални плащания), които получава обучаемият. Затова е оправдано стипендията да бъде актуализирана с индекса на разходите за труд на Евростат за 2019 г. – 15,9 %.

Стипендия-успех-изпити = 55 + 55 x 15,9 % = 65 лв. (със закръгление)

Актуализираният размер на стипендията за успех от 65 лв. е равен на 1/10 от размера на минималната работна заплата (в сила от 01.01.2021 г.), т.е. той е съпоставим с минималното трудово възнаграждение за 2 работни дни (1/10 от средно 21 работни дни в месеца). Изпитите по Дейност 2 и Дейност 3 обикновено се организират и провеждат в 2 или повече различни дни. Следователно е обосновано лицата от целевата група да бъдат компенсирани и насърчени с получаването на стипендия, която е съпоставима с трудовото възнаграждение, което те биха получили за дните, в които се провеждат изпитите.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО стипендия за успех в размер на 65 лв., за всяко лице от целевата група, което е участвало в курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности по Дейност 2 или в процедура за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене по Дейност 3 и има удостоверение за валидиране на компетентности съгласно чл. 168, ал. 1, т. 1, 3, 4 или 5 от ЗПУО, издадено от училището, което е провело изпитите.

3. Изчисляване на единичните разходи за провеждане на изпит за лица от целевата група, които са участвали във валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен от основно образование – Дейност 3

При проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“ пряко обвързани с провеждането на изпити за участниците както на курсове за ограмотяване, така и курсове за придобиване на компетентности са следните категории разходи:

Бюджетен ред 1.5. Възнаграждения на квестори и оценители на финални тестове за сертифициране

Бюджетен ред 10.1. Изработване на тестове за сертифициране на резултатите от обучението

Бюджетен ред 11.1. Изработване на тестове за валидиране

Освен това за всеки проведен изпит ще бъде добавена и минималната сума от 20 лв. за материали и консумативи, съответно сумата от 45 360 лв. (общо са проведени 2 268 изпита) бе извадена от Бюджетен ред 4. Разходи за закупуване на материали и консумативи при изчисляването на разходите за провеждане на курсовете по Дейност 2.

Организирането на изпити за лица от целевата група, които са участвали във валидиране на резултати по Дейност 3, не се различава от организирането на изпитите, с които завършват курсовете по Дейност 2. Затова за изпитите по двете дейности се определя един единичен разход.

Изчисленията са описани в приложената Таблица 5, от която се вижда, че средната стойност на верифицираните разходи, които са пряко обвързани с провеждането на изпити за участници в проекта, е 96,73 лв.

Проект BG05M2OP001 3.04 - финален отчет	Таблица 5
Организиране на изпити	
Бюджетен ред 1.5. Възнаграждения на квестори и оценители на финални тестове за сертифициране	93 623,36
Бюджетен ред 10.1. Изработване на тестове за сертифициране на резултатите от обучението	51 600,00
Бюджетен ред 11.1. Изработване на тестове за валидиране	28 800,00
Бюджетен ред 4. Разходи за закупуване на материали и консумативи - по 20 лв. на проведен изпит	45 360,00
Общо разходи	219 383,36
Проведени изпити - курсове за ограмотяване (242 училища, 4 етапа)	968
Проведени изпити - курсове за придобиване на компетентности 5 клас (59 училища, по 8 изпита)	472
Проведени изпити - курсове за придобиване на компетентности 6 клас (56 училища, по 8 изпита)	448
Проведени изпити - курсове за придобиване на компетентности 7 клас (38 училища, по 10 изпита)	380
Проведени изпити - общо	2 268
Среден разход за 1 изпит	96,73
Дял на възнагражденията - 80 %	79,52%
Индекс на разходите за труд в област "Образование" - 2019 г. към 2018 г.	15,90%
Индексиран разход за един изпит	109,03
Единичен разход за един проведен изпит	110,00

Делът на възнагражденията в общите разходи е 80 %, следователно е оправдано да се извърши индексирание със стойността за 2019 г. на индекса на разходите за труд на Евростат – 15,9 %, върху 80 % от изчисления среден разход за един изпит.

$$E_{\text{Изпит}} = C_{\text{Изпит}} + C_{\text{Изпит}} \times 80 \% \times 15,9 \% = 110 \text{ лв. (със закръгляние)}$$

Където,

E_{Изпит} – единичен разход за един проведен изпит за участници в курсове по Дейност 2 или в процедура за валидиране по Дейност 3

C_{Изпит} – среден разход за един проведен изпит за участници в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование съгласно данните от окончателното искане за плащане на проект BG05M2OP001-3.004 „Нов шанс за успех“

Този разход се прилага за всички изпити, организирани за участниците в проекта – както за сертифициране на резултатите, постигнати по Дейност 2, така и за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене по Дейност 3.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 110 лв. за всеки проведен изпит за лица от целевата група, които са участвали в курсове по Дейност 2 или в процедура за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене по Дейност 3. Провеждането на изпита се удостоверява с представяне на протокол, заповед или други официални документи, издадени от училището, което е провело изпита.

4. Изчисляване на единичните разходи за едно лице от целевата група, което е подпомогнато за прехода от образование към реализация на пазара на труда по Дейност 4

По Дейност 4 от процедурата се предвижда да бъдат финансирани следните конкретни действия:

- ✓ информиране за представяне на подходящи професии като групови/индивидуални дейности за запознаване с професии;
- ✓ диагностика за определяне и консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво;
- ✓ посредничество и проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда

Всички тези дейности са сходни като обхват, целева група и необходими ресурси с Дейност 1 и представляват продължаване и надграждане на резултатите, постигнати при изпълнение на Дейности 1-3. Разходите са изключително за възнаграждения и командировки на експертите от ЦПЛР/НПО/училищата. Продължителността на необходимата подкрепа също е съпоставима с продължителността на идентифицирането и мотивирането по Дейност 1.

Съгласно Критериите за избор на операция разходите за дейност 4 се определят в зависимост от броя на лицата от целевите групи, които са придобили основно образование в рамките на операцията и продължили в първи гимназиален етап на средно образование или в професионално обучение и/или са започнали/останали на работа, т.е. единичният разход трябва да бъде обвързан с успешното включване в следващ етап от образованието

или успешно включване на пазара на труда. В този смисъл тази дейност (съответно единичният разход) може да се разглежда като частен случай на дейността за идентифициране и мотивиране на дадено лице от целевата група, за да се включи в курсовете за придобиване на компетентности по Дейност 2 – продължителността на мотивирането би следвало да продължи поне 3 месеца (колкото е 1 учебен срок или минималният изпитателен срок при започване на работа). Следователно определеният единичен разход по Дейност 1 (идентифициране и мотивиране за успешно участие в курсове за придобиване на компетентности) може да се приложи и за Дейност 4.

Постигнат резултат по Дейност 4 е налице, когато лице от целевата група:

- е придобило основно образование в рамките на операцията и е продължило в първи гимназиален етап на образование – т.е. е подало е документи или вече е записано в 8-ми клас на първи гимназиален етап

или

- е придобило основно образование в рамките на операцията и е подало заявление или вече е включено/записано в курс за професионално обучение

и/или

- е придобило основно образование в рамките на операцията и е започнало работа или е запазило работата си.

Постигнатите резултати по Дейност 4 се доказват с документи като:

- подадени заявления за записване в 8-ми клас, или документ от училището, че лицето е записано за ученик в училището;
- заявление за включване или документи, че лицето е записано в курс за професионално обучение от Бюро по труда, от Център за професионално обучение, от учебно заведение с професионален профил;
- заявление за постъпване на работа, трудов договор или друг документ от работодател, доказващ посоченото обстоятелство.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 40 лв. за всяко лице от целевата група, което:

- **е придобило основно образование в рамките на проекта и е мотивирано да продължи в първи гимназиален етап на средно образование или в професионално обучение и/или**

- **е участвало в проекта и е мотивирано да започне/да остане на работа.**

5. Актуализиране на единичните разходи

Тъй като проектите по процедура BG05M2OP001-3.020 ще се изпълняват в продължение на почти 3 години и разходите са силно зависими от промените в разходите за труд, то в съответствие с т. 5.5 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017), е оправдано периодично да се извършва адаптиране на определените единични разходи.

УО може да извърши актуализиране на размера на единичните разходи, изчислени в т. 1-4, ако е налице някое от следните обстоятелства:

- Възнагражденията в сектор „Образование“ в България са **нараснали с повече от 10 % спрямо нивото от 2019 г.** съгласно последния индекс на разходите за труд, публикуван от Евростат;
- Променени са **нормативните изисквания** за провеждане на обученията/изпитите или за предоставянето на стипендии за участниците.

При актуализиране на единичните разходи, поради сериозно увеличение на разходите за труд, се прилага последният индекс на разходите за труд в България, сектор „Образование“, публикуван от Евростат, като индексът се отчита спрямо нивото от 2019 г. – във формулите по-долу параметърът се означава с **LCI_{edu-Hov}**. Изчислените актуализирани единични разходи се **закръгляват към най-близкото цяло число** съгласно общото аритметично правило.

Прилагат се следните формули:

Актуализиране на разхода за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група

$$EP_{\text{ум-Акт}} = EP_{\text{ум-2020}} + EP_{\text{ум-2020}} \times 65 \% \times LCI_{\text{edu-Hov}}$$

Където,

EP_{ум-2020} – разход за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група, изчислен през 2020 г.

EP_{ум-Акт} – актуализиран разход за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група

Въз основа на актуализирания разход за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група се актуализират единичните разходи, описани в т. 1 от настоящата Методика.

Актуализиране на разхода за единица продукт за един участник в курс за ограмотяване

$$\text{ЕРко-Акт} = \text{ЕРко2020} + \text{ЕРко2020} \times 93 \% \times \text{LCI}_{\text{edu-Нов}}$$

Където,

ЕРко2020 – единичен разход за един участник в курсове за ограмотяване, изчислен през 2020 г.

ЕРко-Акт – актуализиран единичен разход за един участник в курсове за ограмотяване

Актуализиране на разхода за единица продукт за един участник в курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап

$$\text{ЕРкк-Акт} = \text{ЕРкк2020} + \text{ЕРкк2020} \times 90 \% \times \text{LCI}_{\text{edu-Нов}}$$

Където,

ЕРкк2020 – единичен разход за един участник в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, изчислен през 2020 г.

ЕРкк-Акт – актуализиран единичен разход за един участник в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

При актуализиране на стипендиите за участниците се прилагат описаните по-долу формули, като се спазват и евентуалните изисквания и ограничения, заложиени в приложими нормативни документи.

Актуализиране на стипендията за участие на ден за един участник в курсове по Дейност 2

$$\text{Ст-уд-Акт} = \text{Ст-уд-2020} + \text{Ст-уд-2020} \times \text{LCI}_{\text{edu-Нов}}$$

Където,

Ст-уд-2020 – размер на стипендията за участие на ден за един участник в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, изчислена през 2020 г.

Ст-уд-Акт – актуализиран размер на стипендията за участие на ден за един участник в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

Въз основа на актуализирания размер на стипендията за участие на ден се актуализират и единичните разходи за месечни стипендии за участие, определени в т. 2.3 от настоящата Методика.

Актуализиране на стипендията за успех за един участник в курсове по Дейност 2 или валидиране по Дейност 3

$$\text{Ст-успех-Акт} = \text{Ст-успех-2020} + \text{Ст-успех-2020} \times \text{LCI}_{\text{edu-нов}}$$

Където,

Ст-успех-2020 – размер на стипендията за успех за един участник в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2 или процедура за валидиране по Дейност 3, изчислен през 2020

Ст-успех-Акт – актуализиран размер на стипендията за успех за един участник в курсове за ограмотяване или за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование по Дейност 2 или процедура за валидиране по Дейност 3

Актуализиране на разхода за единица продукт за провеждане на един изпит по Дейност 2 или Дейност 3

$$\text{ЕРизпит-Акт} = \text{ЕРизпит-2020} + \text{ЕРизпит-2020} \times 80 \% \times \text{LCI}_{\text{edu-нов}}$$

Където,

ЕРизпит-2020 – единичен разход за един проведен изпит за участници в курсове по Дейност 2 или в процедура за валидиране по Дейност 3, изчислен през 2020 г.

ЕРизпит-Акт – актуализиран единичен разход за един проведен изпит за участници в курсове по Дейност 2 или в процедура за валидиране по Дейност 3

Актуализиране на разхода за единица продукт за едно лице от целевата група, което е подпомогнато за прехода от образование към реализация на пазара на труда по Дейност 4

$$\text{ЕР-действие4-Акт} = \text{ЕР}_{\text{ум-Акт}} \times 4$$

Където,

ЕР_{ум-Акт} – актуализиран разход за единица продукт за един условен месец работа с едно лице от целевата група

ЕР-действие4-Акт – актуализиран единичен разход за подпомагане на едно лице от целевата група за прехода от образование към реализация на пазара на труда при изпълнението на Дейност 4 (средна продължителност на подпомагането 4 условни месеца)

Във всички случаи на адаптиране новите размери на единичните разходи се публикуват на сайта на УО и до бенефициентите се изпраща съобщение през модул „Кореспонденция“ на ИСУН. Актуализираните единични разходи се прилагат за курсове, които са започнали след публикуване на съобщението на сайта на УО (освен ако в съобщението на УО не е посочена друга конкретна дата, от която да се прилагат актуализираните единични разходи).

5. Одитна следа

Одитна следа:

- използваната методика за определяне на стойността на стандартния размер на даден единичен разход трябва да бъде документирана и съхранявана,
- в документа, установяващ условията за предоставяне на подкрепа, трябва да бъде ясно определена стандартната таблица за единичните разходи и факторите, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъде извършено плащането,
- доказателство за успешно приключило обучение (служебна бележка или удостоверение), предоставени стипендии (заповед/служебни бележки), проведени изпити (протоколи от комисията), подпомагане за преход към пазара на труда (документи от училището или работодателя)
- ако има изискване целевата група да отговаря на определен профил, трябва да се проверява допустимостта на участниците.

Прилагане на финансиране с единна ставка за разходите за организация и управление

Общ принцип: специфични категории допустими разходи, които предварително ясно са определени, се изчисляват чрез прилагането на предварително фиксиран процент към една или няколко други категории допустими разходи.

При съпоставянето на системи за финансиране с единни ставки винаги трябва да се сравняват всички елементи на метода, а не само ставките:

- *категиорите допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми*
- *самата единна ставка,*
- *категиорите допустими разходи, изчислени с единната ставка,*
- *ако е уместно, категиорите допустими разходи, за които единната ставка не се прилага и които не се изчисляват с единна ставка.*

В съответствие с чл. 8, ал. 2 от ПМС № 189/2016 г. и Методиката⁹ за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2 и 3 на ОП НОИР чрез прилагане на Националната методология, приета с Решение на МС № 253 от 3 май

⁹ Утвърдена от Ръководителя на УО на ОП НОИР и публикувана на сайта на УО на 02.03.2020 г.
<http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>

2017 г., е определена **единна ставка** за изчисляване на разходите за организация и управление на проектите, както следва:

При БФП от 250 000 до 400 000 лв. – 12 %

При БФП от 400 001 до 750 000 лв. – 11 %

Единната ставка за разходите за организация и управление (вкл. разходите за информация и комуникация) се прилага спрямо преките разходи за провеждане на Дейност 1, Дейност 2, Дейност 3 и Дейност 4.

Одитна следа:

<p>Категория допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Преки разходи за Дейност 1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация (стандартна таблица на разходите за единица продукт); ✓ Преки разходи за Дейност 2. Курсове за ограмотяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап (стандартна таблица на разходите за единица продукт); ✓ Преки разходи за Дейност 3. Валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене (стандартна таблица на разходите за единица продукт); ✓ Преки разходи за Дейност 4. Подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда (стандартна таблица на разходите за единица продукт); <p>Трябва да се гарантира, че в тези разходи не се включват никакви разходи за организация и управление (не се плаща на персонал, свързан с администрирането на проекта; не се плаща за публичност). Няма двойно деклариране на една и съща позиция разход: като „базови“ разходи (изчислени въз основа на единични разходи) и като „изчислени“ разходи (включени в единната ставка)</p>
<p>Единна ставка</p>	<p>Препратка към избрания метод за единната ставка и при прилагане на чл. 67, параграф 5, буква а) от Регламент 1303/2013 на нивото на управляващия орган, трябва да се съхранява документът, доказващ метода на изчисление</p>
<p>Категориите допустими разходи, които ще се изчисляват с единната ставка</p>	<p>Разходи за организация и управление – не е необходима обосновка.</p>